

(Autor text: Miquel Aguilar i Barberà – neuròleg)

QUI ERA ALOIS ALZHEIMER ?

Alois Alzheimer era un patòleg i psiquiatra alemany, fill d'un notari, que va néixer a Marktbreit, una petita població propera a Würzburg, el 14 de juliol de 1864.

Estudiant de medicina a la Universitat de Berlín, Tübingen (Tubinga) i Würzburg . Aquí , va completar la seva tesis doctoral titulada "Über die Ohrenschemaldrnsen" ("Sobre les glàndules ceruminoses).

*Va començar la seva carrera professional el desembre de 1888, als 24 anys, com a resident en el Hospital per Malalts Mentals i Epilèptics de Frankfurt - Main, a on va arribar la posició de metge en Cap, creant un **laboratori d'Investigació del cervell**.*

Es va casar, el 1884, amb Nathalie Geisenheimer, amb la que va tenir 3 fills.

En 1903, Alzheimer va deixar Frankfurt, i després d'una curta estada a Heidelberg, es va instal·lar en el **Hospital Psiquiàtric Real de Munich**, a on era Cap de Psiquiatria el Professor Kraepelin, un dels més importants i influents psiquiatres de la seva època .

La carrera de Alzheimer va ser lenta i rebatuda en els seus inicis, però fulgurant i mundialment reconeguda en el seu apogeu.

Sota la seva direcció el laboratori de la clínica de Munich va passar a ser uns dels Centres d'Investigacions de Histologia Patològica amb més prestigi d'Europa.

Alzheimer va portar a terme investigacions sobre molts temes incloent les demències d'origen arterioscleròtiques i degeneratives (per exemple, va ser qui va descriure els canvis histològics de **la malaltia de Pick**, un altre tipus de malaltia neurodegenerativa que cursa amb demència) i **les psicosis**.

Es va dedicar també cert temps a la psiquiatria forense i al control de la natalitat

El seu interès per les demències i els danys associats del Sistema Nerviós Central (SNC) va ser compartit pel seu col·lega Franz Nissl, de qui Alzheimer va aprendre els procediments histològics nous per fer els estudis dels trastorns nerviosos.

Alzheimer i Nissl, junts van establir les característiques bàsiques de la anatomia normal i patològica de l'escorça cerebral , treball que va donar lloc a la publicació , entre 1906 i 1918, d'una sèrie de monografies i un llibre titulat “ Histologische und histopatologische arbeiten über Grosshirnrinde" (Estudis histològics i histopatològics de l'escorça cerebral).

LA PRIMERA DESCRIPCIÓ DE LA MALALTIA D'ALZHEIMER

El 4 de novembre de 1906, en el XXXVII Conferència de Psiquiatria del Sud-est de Alemanya a Tübingen, Alzheimer va presentar una comunicació ("Sobre una malaltia específica de l'escorça cerebral I") en la que es feia la primera descripció d'una poc usual malaltia de l'escorça cerebral.

La senyora "AUGUSTE D."

En el treball es recollia de forma simultània el curs clínic que afectava a una dona "Aguste D.", de 51 anys, que presentava una *pèrdua de memòria, desorientació, al·lucinacions, i demència que la van portar a la mort amb només 55 anys d'edat*, a més a més aportava *un estudi patològic complet del seu cervell*. Aquest estudi mostrava que l'escorça del cervell era més estreta de lo normal (estava atrofica) i a més a més, que hi havia dos tipus d'anomalies molt cridaneres, que avui dia encara són les característiques histopatològiques principals de la Malaltia d'Alzheimer.

LES PLAQUES I ELS CAPDELLS LES LESIONS CARACTERÍSTIQUES

Les Plaques

Una espècie de esferes o acumulacions fora de les neurones constituïts per un material anòmal (denominat, des de un principi, amiloide per tenir-se amb el midó, però que avui se sap que és de naturalesa proteica i no ensucrades) i que pot contenir terminacions de neurones degenerades i estar rodejada de cèl·lules de la glia reactivas. Aquestes plaques senils se situen preferentment en les regions cerebrals relacionades amb la memòria (hipocamp) i les funcions cognoscitives superiors, com el pensament (escorça cerebral).

Els Cabdells neurofibrilares (en anglès tangles):

Acumulacions de material aparentment fibrós en el interior de les pròpies neurones.

En el 1907 Alzheimer va publicar les seves troballes, amb amplis detalls clínics i dibuixos de les lesions cerebrals que s'han fet internacionalment famoses, amb el títol "Sobre una malaltia específica de l'escorça cerebral" (Alzheimer A. Über einen eigenartigen schweren Erkrankungsprozess der Hirnrinde. Allgemeine Zeitschrift für Psychiatrie und Psychisch-Gerichtliche Medizin. 1907; 64:146-148).

Alois Alzheimer va continuar estudiant uns altres cinc casos d'aquesta malaltia enfocant-ho cap a la família de "Johann F.", el seu segon pacient que va morir l'octubre de 1910, amb 57 anys, veient en el seu estudi posterior del seu cervell que presentava canvis similars al seu primer cas.

DUBTES , CRITIQUES I RECONeixEMENT

La presentació del primeres i la seva publicació no va ser especialment ben rebuda , no ho veien clar els seus propis caps i companys.

Posteriorment, i per suggeriment del seu famós psiquiatra Director , Emil Kraepelin, va rebre el nom de Malaltia de Alzheimer uns anys després.

Cap el 1920 ja era emprada aquesta denominació de manera habitual per importants científics com Ramón i Cajal, en els seus treballs de 1925 i existeixen preparacions seves en el museu Cajal de 1920-1925 registrades com a "malaltia o demència de Alzheimer".

El 16 de juliol de 1912, Alzheimer es va fer càrrec de la direcció de la clínica psiquiàtrica i mental de la Universitat Schlesische Friedrich-Wilhem en Breslau. El propi emperador Wilhem II va signar el document del seu nomenament.

LA MORT DE ALOIS ALZHEIMER

Durant la seva estada aquí, va agafar un greu encostipat, que es va complicar amb una endocarditis, i del que mai més es va recuperar. Va morir el 19 de desembre de 1915, ala edat de 51 anys i va ser enterrat al costat de la seva esposa en el cementiri jueu de Frakfurt am Main.

En el anys 1992 i 1997 respectivament , mostres histològiques originals dels casos estudiats per Alois Alzheimer van ser de nou descobertes a Munich. Sobre elles es van realitzar nous estudis histològics i genètics que demostraren que el cas de "Johann F" era homozigot per l'al·lel E3 de la apolipoproteïna E i presentava mutacions en els codons 692, 693 713 y 717 de la proteïna APP (Graever MB, Kösel S, Egnspurger R, Banati RB, Müller U, Bise K, Hoff P, Möller HJ, Fujisawa K, Mehraein P. Rediscovery of the case described by Alois Alzheimer en 1911: historial, histològical and molecular genetic analysis. Neurogenetics, 1997, 1:73-80).